

Национальная библиотека
Республики
И.М.А.С.

ШШЫН

«ЧАГЫДЫЛГА-98»

ХУНДУЛУГ НОМЧУКЧУ!

БО үнүү келген апрель АИДА «Шынын» чагыдып алып болзунарза, майдан эгелеп ап эгелээр силер.

Беш айда чагыдылганың өрттө — 70 рубль.

Үш айда — 40 рубль.

Бир айда — 14 рубль.

Дайынны чоочуннарыңга, инвалиттерге, бүгү чергенин пенсионерлеринге

Үш айда — 30 рубль.

Бир айда — 10 рубль.

Чагыдылганы харылзаа черлеринде, оон чер-чер салбырларында хүдээп ап турар.

Солун 1925 чылдың август 31-де үнүү эгелээн.

№ 42 (15993) ♦ 1998 чылдың апрель 21, вторник ★ Ат салган шагы 23.00 ★ Садар өрттө 1 рубль 50 копейк

РЕСПУБЛИКА АМЫДЫРАЛЫ

ООЖУРГАЛДЫҢ, ААС-КЕЖИКТИҢ, ЧЫРЫТКЫЗЫ

ТЫВА РЕСПУБЛИКАНЫҢ КАМБЫ ЛАМАЗЫНЫҢ ТЫВАНЫҢ ЧОНУНГА

КЫЙГЫРЫЫ

Удавас хаас-чарап Тыва түрүтүгүтү найбысазы—Кызыл хоорайга Бидиктиг сарып шаажының Дуган-өргөзүн түдү эгелээр арыны билер силер. Бо болушкун төгүзүткү оялагай дэни эелел, амгы дүвүрелди амыдыралдан могой туруккан кижилерни сатып-сатканын оожургалдын, аас-кежикти чырытканын кысыры чүгөзүң. Ук Дуган-өргөзү түдү-турузар дэп шиптириң чүгө ламба башкаларың күзеп-биле аэес, а харын силер бүгү чоңуд дилег-негелдеңиз кол барымдалан көргөндөн, хүзүл алганы дөмдөгөксөн түр мен. Шаажы дээр кай санагы кижилерни үзөп-болдун аэес, а чоңул сатып-сатканың дөмдөгөксөн аас-кежикти чырыт алырың өөрдий турар мыдыкты өөрдиле-ле болгай.

Демократия аак-чарыг чорукчун ачызы-биле, аэеши үе дүргүзүндө дээңге кир узуатканың турган адо-обдерливиңиң үндөзүн шаажың болу—Сарыг шаажының өөрдийн катап эгиди, оңу сайырадыр буныгың удуг хүдээгге амгы салгай, бистер бүгүдөгө ошакшыр-дыр. Тываның келер үедиги салгалың мөңдү-чагай болуруңга база амгы үедү шиптиреливиңе болуң турар бүгү-ле хай-халаанарың чавур-дүвүрлеринге сарыг шаажыңның өөрдий аэеши аэес учур-хууру кириштирер дээрине өлөгөдүм удуг. Оон учурундан эртен каш чылдар дүргүзүндө сарыг шаажыңның өөрдийн катап эгиди, сайырадыр кылазы-биле силер бүгүдө чоңуң болган Чыраактың кылаң чорукчуу келген хөмөгөргөңиң көчүгү чөпүгү-биле хүдээп көөр алар. Дээңге кир узуаткан, чок кылаң каан, чүүдү катап кысык үе дүргүзүндө эгиди, сайырадыр көчүгү харын дээрин билер силер. Болур-чоругу арга-дүргүлганың аэеши болганча шаажының катап эгиди таласы-биле аакылдган турган чамдык аакылдакчыларны чырытканың учурундан хөй-ле чүгөүл аакылдар кылдыңмай келген. Билгын Топ хүрээ түдү ам-даа эгелээрениң база болур-чоругу кардар айтырым шиптирелтизмөңиң дөмдөгөксөн алар. Оон учурундан, еске аакыл-думалыкны сарыг шаажыңның республикаларга көөрдө, элөөн оожум сайырап турарыңың хомудуңгар.

Во удава Кызылдың девискээрине түдүп түргүзэр деп шиптирелтизмөңүс Дуган-өргөзүдүүчү кичээңгейиң улгайрыңарың дилээр-дир мен. Ол Дуган-өргөзү, бирээде—сарыг шаажыңның дуганы, ийде—Камбы лама эгелдигиниң доктамад аакылдарыңың болуң. Каяң аакылдан чурт-таарыңа эгиди байдаларың түргүзүп аламысса, алаа дээди эртенгиң лама башкаларың чапап аакылдарың база хуурак өөреникчелерни белекчөөң, улаштыр өөрдий аргалар түргүстүүнүң келер. Дуган-өргөзүгө доктамад сарыг шаажыңның өөрдийн катап эгиди, сайырадыр кылазы-биле түдүп түргүзүрүң. Ниниги-биле Тываның сарып-шаажының өөрдийн мөңү-даа соңгар сайырадырыңа удавас түтүңнар Дуган-өргөзү удуг илгени бээр дээрин билдиң. Саң дыйган сорулганың чедиң аллары-биле шиптирүүсү бөр демилг болурусу көчүгү чүгөүл. Бистер үе сорулганы чедиң алларыңа күш-шылдаа-да, арга-шынч-даа бар. Ычанган кийди-да аакыл-үдүени кыларда калды-демниң болур болузувуса, келиңиз дээрин дөмдөгөксөдүң.

ПРЕЗИДЕНТИНИҢ ПАРЛАЛГА АЛБАНЫҢДАН БЕДИК ШАҢНАЛ-БИЛЕ

Өөреникчи сүргүлдерин өөрдийнге болгаш кижилеринге ачы-халыаларың баш хөй чылдарда ак сеткилдиг аакыл дээш
ТЫВА РЕСПУБЛИКА ТАЛАЗЫ-БИЛЕ «Россия Федерацияның» алдарың башкымың хүдүлүг атты
Кызылдың «Аныак» ишендө өөрдиле бүүдүрдөгө кат-тыжашканыңың чыңине директору Альберт Васильевич ВЕЗЬЯЗЫКОВА,
педагогика өөрдилгениң сайырадыр институтундү кал-федра эргелекчи Александр Каскоева ОИДАИ-ООЛГА тыпсыр.

РФ-тиң Президентин Б. ЕЛЦИН.
Москва, Кремль, 1998 чылдың март 4, № 249.

ДАРЫЙ ЧОРУДУП ЭГЕЛЭЭР

ТР-ниң Президентин Ш. Д. Ооржак «Красноярск» Акционерлик шиптирелдиги (АН) Чыңгине директорунун оралакчымың С. С. Дров баштан бөрүк удуручкулдарың болгаш Кызылдың чыгыш-энергия төдүгү төлөөлөрү-биле учурашкан. Учуралгыңа «Красноярск» АН-иң директорлар чогуушениң Тывага «Тыва-энергия» деп АН-иң түргүзүр дугайында хүдээп алган шиптирелиң дугайында чүгөүл болган.

БЕЛЕККЕ БЕРГЕН

Апрель 18-те ТР-ниң Президентин Ш. Д. Ооржак православ шаажың чүгүдөлөгөргө баш бир чүгүл болушкун — чырык байырлал Пасха тава-мызы Алексей хоорайың Троица хүрээзиниң ламазы Алексей алага байыр чедирген.

ДУГАН-ӨРГӨЗЭ ТУДУНЧЕ КИРИШТИРЕР АЧЫ-БУЯН АГАР САНЫ

Централизованная буддийская религиозная организация УМДПТ ТУВАКРЕДИТБАНК
Р/с 4070381030000330000
ин 1701026840
код 40869446
кор. сч. 1193401000

НИИТИ ХООРАЙ СУББОТНИГИНЧЕ!

Кышкы үениң төнгени болгаш хоорайның сапитарың, ашталгазы чорударың эргекч чүгүлээп барымдалааңың
1998 ЧЫЛДЫҢ АПРЕЛЬ 24-ТЕ
НИИТИ ХООРАЙ СУББОТНИГИН
чарлар тур.
Бүгү организаациялар, бүүдүргөлөр, албан черлери, а оо-ышкан хуу чурттага бажкымарыңың эелери Беттарыңа девискээрлериниң база кудумчуларда бижылган үчүстөгү тарыңың аштан аргалыкыңны айтыр хүден өрттир-бейш чорударың сарыкчыларың түр.
КЫЗЫЛ ХООРАЙ ЧАГЫРГАЗЫ.

«ДЕМНИГ СААСКАН ТЕВЕ ТУДУП ЧИИР»

Кызылдың Молодежный № 3 соңгулда округундан Дээди Хураалдың депутаттыңа дептиртен кандидаттардан Тываның күрөң университетиниң ректору Орлан Базыр-оич Бузур-оол база РЛДП-ниң кезижүчү Сергей Иванович Мисенес олар хамаарылар. Ычанган ам болур соңгулдаларга чон бо аакыл кийр көрүчүлүк кайы-бир рөзүниңе доктап, шиптирелтизмөңүс кайы-бир ам катп болур бадылашыңа О. Б. Бузур-оол хөй үнүү тилгелдериң черде чедиң алды дээринге бүүрүрүң ки-раж-дир мен. Оң чедиңе кандидаттың болуңга база ужу-ражар, оон-биле чүгөүл аакыл аргалың болдум. Ол мөңү салган айтыргаларыңа кысык болган тодаргай хары-ларың берген. Даргаанда чүүле оң чүгөүлганың номчук-чуларың кичээңгейиңе бараттаттым.

Мэңи программам 2 тар кадрлар айтыргаларың, чедиңмен өг-бүдөлөрдүң, пенсионерлерниң, дайынны болгаш күш-аакылдык хоо-лчуларың, инвалиттер-ниң социал камгалалың, чоңун аакылга хаара түдө-түдүшүң аакылдарың чорудар аакылдарың, оон ийиң аакылдарың доктамад мыдыг. Өөрдиле, аныак-жидир. Оон программазы-ңда огулду, аакыл-херекчи чүүдөлөрдүң чоңун билдим. Бодум хуумда депутат кий-риниң аакылың чоңун са-лым-чолун шиптирелээр, кончуг харысалгалыг, на-кылып алыр болузувуса, рын аакыл деп билди түлө-мөн. Ычанган бо аакылга чүгөүл төлөптин кижилериң кыс-даа болуң деп бе!

Дээди Хураалдың депутаттыңа канди-дат О. Б. Бузур-оолдун чүгөүл болуң турар өөрдиле, шынай-ла, хааны Утка бар де-ПУТАКА ЧУРТУНУҢ, ЧОНУНУҢ КЕЛИҢ ҮЭ-НИ, ХӨЖУГУЛЕДИ ДЭШИ СЕТКИЛИНИҢ ХАНЫ-ЗЫНДАН САТЫП ААРЫШ, КӨЛӨШ ЧОРУУҢ, БУ-ДУШТУҢ, НЕГЕЛДЭЛИҢ, ТУРУШТУҢ КИЖИЛЕР ТӨЛӨПТИҢ. БИҢДИЛГА О. Б. БУЗУР-ООЛ ВАЗА ХАМААРЖЫР. ЫЧАНГАН АМ БО-ЛУР КАТАП БАДЫЛАШКЫҢА ЧОНУҢ ИЛК-КЕЛИҢ, ДЕМНИҢ, БОЛАМКЫҢ КИРГИРИҢ КҮ-ЗЕВИШААН, ТӨЛӨПТИҢ КАНДИДАТТАРНЫ ДҮТ-КИРИҢИ КЫЯПТЫРДИМ. «ДЕМНИГ СААСКАН ТЕВЕЗ ТУДУП ЧИИР» ДЭЭРИҢ ЧЕРЛЕ УТНАЗА ЧОЛУУР.
Ольга САВДАРАА.

КЫЗЫЛ ХООРАЙГА СОҢГУЛДАЛАР СООНДА БОДАЛДАР

ЧҮГӨ БҮЗҮРЕП БОЛБАС ДЕП

Тыва Республиканың Дээди Хураалының (парла-ментиниң) болгаш төлөөлөрүниң түс өрү Ху-раалдарың депутаттарының база түс өрү чагыра-ларыңың даргаларың соңгулдаары чонка эркен болгай, орта хамаарыштыр бодумчу чамдык бода-дарымың алаарың көрөң.

Өске эртен соңгулда-ларга көөрдө, бо соңгулда эгелээр тура-ла, чамдык бу-длааныңың чүүдөр соңгу-лаарың өрттирелде шап-тарааныңары болдуңнар. Бүү-ле чүве, бир-ле дуга-арында, соңгулда эгелээр-иңиң хууसाзың талазы-биле бүүдүргөдүң эгелээр дилимде, чырык болбас бээр. Дээди Хураалдың (парламентиниң) депутаттарың хуусазың 1997 чылдың декабрың төнөр деп чүвени Президент, Дээди Хураал, Топ соңгулда комиссиясың билди турган хирезинде, бо айтыргыңы чоругу үезинде үзе шиптирел чырап каан. Каш катап маргышкы, судка чедиң тургашыңың түңү-линдө, эң сөөлүндө, ТР-ниң Дээди Хураалыңың 1997 чылдың декабрь 30-де № 962 доктаалы-биле 1998 чылдың апрель 5-те эртирер кыл-дыр доктаган болгай. Бо бөрүчү өөрдиле көрүп тур-гаш А. Ю. Кашин, оңу деген кичилериңиң оңу боттарыңа таарымчалык кылдыр аакыл-лааны соңгулдааны түңү-линден көстүп келген.

А. Ю. Кашинни 18 мүн аакыл кызылчалар бадылаан, оон аразында тываалар база эзэеш аэес, кымын бадыла-ры кийи бүүрүзүң бодундү хөзө-дир, оңу кым-лаа хол-гаарлап болбас, ынчалда-лаа шын метерлердиң езу-биле бо-лад көргөн болза, ынчык бол-бас укулутур турган. Борта чүмү дөмдөгөксөн кагза чүгө-лөл дээрге, Чазакка чүү-дөкүл тураар оппозиция-мың кийи Кызыл хоорайда хүн келген түдүм колабарың көң чылазы олуңур. «Бис тии-лениң, ол чүгө эгелээр-ти-лениң, ол чүгө эгелээр-ти-лениң» — деп тургаш беэни тава-рыпта аэес болгай.

«Шың» солунуң бо чыл-дың апрель 11-де үнүү № 39

ла шымак эртем-билгилиг кандидаттар шиптирелиң. Чүгө дээрге бо соңгулда Дээди Хураалдың (парламентиниң) 32 мандатың 198 кийи киришкен болгай. Олар-ның аразында хомаяк кийи черле чок, кийи хирезин бил-ди-ле болгай, чоңуга аакыл-тыг аакылды кылыр дээш программаны түргүзүр учуру-ду. Эртен Дээди Хураалдың (парламентиниң) калчар аакылдар-келгени билди-ле болгай бис, бо депутаттарың шын шилип алганыңыңтан, парламентиң аакылы оон хамааржыр. Овуруңур орук ижиңери Салак-оол Санаа-лыг, бай-халаачылар хоочун башкы Кара-ык Монгушка, моңгун-тайгаларың аныак специалист Марг-оол Баа-рылга, чадаанакчалар Хо-нуу-оол Монгушка чүгө пра-ламентиңиң мандатың бүү-зү-рү болбас деп. Оларың эр-тем билди, арга-дулугааңың Дээди Хураалга (парламенти-ге) дыка акымтыг. Соңгукчү, олар оларны соңгулдааның ий-ги эгелээңге кириш келгени таваарыла аэес-ле болгай.

Соңгукчү кымын шилип алыры оон бодунчү хамааты хүдээгге, ынчалда-даа бис болузувустун соңгукчу түрү-жүзүстүң депутаттың канди-даттан бүүтү талазы-биле өөр-дилиң көрүп тура, бистиги бо чурттап эртип турарыңа өр-чөк экономикаыңың кончуг берге үезинде оң Тывага, бодунуң соңгукчуларыңга кайы хире аакыл-лааның чедиң билер болур деп чүвени дөмдөксөн көөп учурул бис. Дилердиң шын шилип алышыңардан Тываның чаа парламентиңиң түргүстү-нү болгай. Апрель 26-да бо-лур соңгулдага илпейкилдиг кирини, соңгулда үчүстө-нүңиңиң төлөткөн канди-даттар дээш бадылашчылар-ты күзөдүм. Соңгукчулар дээш шиптирелтизмөңүс аакылдарың шын болур учурул Шилгиле — силер-ниң эргелел.

Сергей ХЕРТЕК, соңгукчу.

ИЙИ ЧАСТЫРЫГ

Демократия дээрге демократия, соңгулда дээрге соңгулда-ла болгай. Кандыг-даа албан-дужаалга кым-ны соңгулуу — хамааты кичижик эргез-дир. Ыч-чаарга кым-даа соңгулда, хамааты кийи ыла-тыг шилип, кичээңгейиң шиптирел, соочу, мурун-чы оварымчалык көөр учурул деп бодуң мен.

1998 чылдың апрель 5-те тывево ол сумени хүдээвэр болган «мэңи деткичелер-ним хөй» деп дөмдөгөксөн Мен бодаарымга, З. Н. Саткаң баштайгы тактиктик болгаш стратегия чырыгың ол бодуң деп адаар бөрүчү ол эмин эр-тир иделген. Ол бөрүк хе-рек кырында Зоя Назыты-евниң соңгулда мурунда дөмдөксөн буураашкыга чеди-риң. ТР-ниң Президентиниң соңгулдаларының үе-зинде ол бөрүк база кончуг багай аакылдаан, Оозуң бил-ген, ТР-ниң Парлаалга болгаш информация талазы-биле күркөмүнүң даргазы Мон-гуш Байыр-оол бодунуң эл-чө-зөндө З. Н. Сатка ийи катап баргаш, ол болгаш багай аакылдан турарың, бир-тө, кандидаттарың дептиккен болганда, бөлүктү бижылга-рыңа ааа смелөөң.

Соңгулда мурунчү демил-гелиңе З. Н. Сат болу хоой-луга дүүшүр дыка илпейки, ийи киришкен билер мен. Оон барымдаазы; хоорайда соңгулдаарга киришкен

ТЫВЫЗЫ ЧҮДЕЛ?

ТР-ниң Дээди Хураалыңың депутаттарың апрель 5-те болган эртен соңгулда-ларың түңүлүң билди алар дээш республиканың маасалың информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө оларны деткиң турар кижилерниң соңгулдаарың катап бадылашкыңында Дээди Ху-раалдың депутаттың кылдыр эр-тер деп баргаш кижиниң дү-вуртпес арга чок. Каракак бир илдерге чүве, округ бүү-зү-рү информация центерини кичээңгейиң хайгаарың кел-гениңиң түңүлүң, апрель 11-де үнүү № 39 «Шың» солунуң номчаш, шууг кайган, сатып-сатканың оожурлар хире өөрүңүчү-ла албарды. Чүд дээрге Кызыл хоорайда округтарындын РЛДП-ниң 7 этүгөлгө төлөөлөрү база 2 соңгулда үчүстөттүрүлгө олар